

Hur ska vi som förening inom gymnastiken tänka och agera för att följa Barnkonventionen?

Vad säger barnkonventionen?

Barnkonventionen består av 54 artiklar som fastslår barns rättigheter i olika områden. Fyra av artiklarna är vägledande för hur helheten ska tolkas och kallas för barnkonventionens grundprinciper. Barnkonventionen bör alltså ses som ett förhållningssätt – en vägledning till ett bra ledarskap inom barn- och ungdomsidrotten.

Barnkonventionens grundprinciper

- ARTIKEL 2 Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- ARTIKEL 3 Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
- ARTIKEL 6 Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling
- ARTIKEL 12 Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som rör det.

Barnkonventionen i föreningen

Börja med att se över föreningens verksamhet utifrån Barnkonventionens grundprinciper. Gå igenom era stadgar, policydokument, värdegrund och andra dokument som ni anser som viktiga för er och förankra så att de följer Barnkonventionen. Hänvisa gärna till andra dokument, exempelvis, [Svensk Gymnastik Vill](#) och [RF:s riktlinjer för Barn- och Ungdomsidrott](#). Bedriver ni tävlingsverksamhet kan ni hänvisa till specifika riktlinjer/regler för aktuell disciplin. Börja prata och diskutera Barnkonventionen och de fyra grundprinciperna. Se Barnkonventionen som ett hjälpmedel för ett gott och sunt ledarskap och som en förstärkning till arbetsmaterialet för [Svensk Gymnastiks Utvecklingsmodell](#) och [Uppförandekod](#).

Tips till föreningen och er som ledare

- **Utse en barnrättsansvarig i förening**
Välj en person som är den som har ansvaret för att man som förening följer och utformar verksamheten utifrån barnkonventionen. Att man som förening säkerställer att man tänker utifrån barnens bästa i alla beslut som tas och att ledarna har ett bra och sunt ledarskap för barnen i föreningen.
- **Var tydlig och kommunicera**
Var tydliga med hur er verksamhet är utformad och kommunicera alltid ut detta till både aktiva och föräldrar. Informera och var så transparenta ni bara kan. Ha ett gemensamt synsätt ledare/styrelse för att bemöta eventuellt ifrågasättande, stå enade och stadiga som förening,
- **Ta hjälp och hänvisa**
Hänvisa till föreningens årsmöte, där alla har rätt att göra sin röst hörd. Hänvisa och ta hjälp av RF:s Barnombudsmannen, Gymnastikombudsmannen och RF-SISU Skånes barnombudsman eller Gymnastikförbundets Syds barnrättsstrateg.
- **Skapa trygghet och var modiga**
Känn er trygga i de dokument som ni som förening har tagit fram och genomarbetat utifrån Barnkonventionen. Det är dessa som er verksamhet står bakom och som ni kan hänvisa till och luta er på. Ta hjälp av [RF:s stödmaterial "Skapa trygga idrottsmiljöer"](#) och gör en plan för förebyggande arbete mot mobbning, kränkningar och trakasserier, gör en handlingsplan för om olyckan är framme. Var modig och gör orosanmälan till socialen/polisen om ni misstänker att ett barn far illa.
- **Ifrågasätt och utvecklas**
Granska er verksamhet kontinuerligt och ta hjälp av forskning för att ifrågasätta er själva och utifrån detta utvecklas och stärkas som förening.
- **Utbilda ledare och styrelse**
Genom Gymnastikförbundets utbildningar ges grunder i ett bra ledarskap där man leder utifrån barnkonventionen. Ha kontinuerliga internutbildningar, kickoffer eller liknade där ni diskuterar och pratar om värdegrundsfrågor.
- **Begär registerutdrag**
Kontrollen av utdragen är en förebyggande åtgärd som tillsammans med andra insatser ökar tryggheten i er förening.
- **Gör barnen delaktiga**
Prata med barnen och ta in deras perspektiv. Diskutera och ta fram förslag på hur ni i er förening kan göra barnen mer delaktiga.
- **Läs boken [Barnkonventionen och föreningsidrotten](#)**. En mycket bra handbok för idrottsledare där man får en mer tydlig överblick över vad barnkonventionen handlar om och hur den passar in i idrottsverksamheten. Den går att [beställa gratis hos Unicef](#). Ta också hjälp av [BRIS-material](#), [Barnets Spelregler](#).
- **Tävla på barnens villkor**
Om er förening bedriver tävlingsverksamhet säkerställ då att barnens prestationer sätts i relation till den egna utvecklingen, inte till andras. Tänk på att resultat ska ges liten uppmärksamhet. Låt barnen tävla på sina villkor och undvik vuxenvärldens "tävlingshets". Förklara och informera för aktiva och föräldrar hur er tävlingsverksamhet fungerar.

Hur kan vi tänka och diskutera vidare i föreningen?

Barns idrott ska upplevas vara rolig. Forskning har visat att prestation och motivation ökar när någon får beröm för sådant man gör bra. Som ledare kan du, genom ditt ledarskap, bidra till att behålla så många som möjligt, så länge som möjligt, i din förening.

- *Tänk därför på att lägga mer tid på beröm än på att korrigera det som fungerar mindre bra. Uppmuntra gärna fler saker än bara fysisk och teknisk prestation, som till exempel förmågan att sprida glädje och heja på sina kompisar.*

Barns idrottande ska ses ur ett helhetsperspektiv. Idrott ska organiseras så att den möjliggör variation i träningen och aktivt deltagande i flera idrotter för att främja allsidighet och utveckling. En vanlig orsak till att unga lämnar idrotten är att de upplever att de inte har tid eller möjlighet att leva upp till de krav på engagemang och närvaro som ställs.

- *Tänk på som ledare och förening att det är viktigt att inte se det som ett problem att man är aktiv i olika idrotter.*

Undersökningar visar att de som trivs allra bäst inom idrotten också är de som upplever sig ha inflytande och får vara delaktiga. Detta betyder inte att barn alltid ska få sin vilja igenom, däremot kräver barnkonventionen att vi talar med, och lyssnar på barnen.

- *Tänk därför på att barn ska få göra sin röst hörd, uttrycka sin vilja och vara delaktiga.*

Att bedriva barnidrott i enlighet med barnkonventionen betyder inte att tävling är otillåtet. Men barnidrott handlar om lek och utveckling och därför ska barns prestationer sättas i relation till den egna utvecklingen, inte till andra och resultaten ska ges liten uppmärksamhet. Det enskilda barnets/gruppens utveckling ska stå i centrum och inte barnens inbördes rangordning.

- *Tänk på att vid tävlingar bör alla som kan få vara med. Alla gymnaster bör ha möjlighet att delta men säkerheten för individ och grupp måste även här alltid prioriteras.*

Bedöm varje barn i förhållande till sig själv och inte i förhållande till andra. Uppmuntra alla utifrån deras egna förutsättningar och utvecklingstakt. Barn utvecklas i olika takt; kroppsligt, motoriskt, socialt och mentalt. Många gånger när vi försöker jämföra idrottsliga prestationer är det egentligen deras mognadsgrad som bedöms. Jämförelser av barn i olika mognadsgrad är ineffektiva i ett idrottsligt perspektiv eftersom våra bedömningar av "talang" blir missvisande. Detta kan i förlängningen leda till att unga talanger som är sent mogna sorteras bort eller slutar. Såklart ställer det högre krav på ledarna, när man ska träna barn på många olika nivåer.

- *Tänk på som förening att bekräfta och uppmuntra alla till att tänka utifrån att behålla så många som möjligt så länge som möjligt istället för att bekräfta och premiera bara de som är "bäst" eller de som tar medaljer. Tänk på vilka ledare som premieras i er förening? Är det de som tar flest medaljer eller de som får flest att stanna kvar? Tänk på att stödja och hjälpa era ledare så de kan tillgodose alla på sin nivå.*

Studier visar att barn älskar att tävla men att det framförallt är ledare och föräldrar som intresserar sig för resultat.

- *Tänk på att lägga fokus på gymnastens/gruppens prestation utifrån sig själva istället. Få ledare och även föräldrar att tänka utifrån detta och fokusera hellre på om de är nöjda med sin prestation och om de haft roligt, än att direkt fråga om de vann.*